

30.7.2013

Ohje vastaaville työnjohtajille erityistä palotarkastusta varten

Erityinen palotarkastus on valvontakäynti, joka tehdään tarkastuskohteeseen ennen käyttötarkoituksen mukaisen tai käyttötarkoitukseltaan olennaisesti muuttuneen toiminnan aloittamista. Yleensä erityinen palotarkastus tehdään samaan aikaan tai juuri ennen rakennusvalvontaviranomaisen suorittamaa rakennuksen käyttöönottotarkastusta. Tarkastus, joka liittyy rakennus- tai toimenpidelupaa edellyttävään valvontakäyntiin, luokitellaan erityiseksi palotarkastukseksi. Tarkastuksilla on oltava käytettävissä kaikki edellytetyt viranomaisen leimaamat lupa-asiakirjat, mukaan lukien palotekninen suunnitelma tai muistio.

Huom! Kaikki rakennuslupaan liittyvät muutokset tulisi hoitaa kohteen pääsuunnittelijan kautta, joka varmistaa muutoksen aiheuttamat toimenpiteet viranomaisilta. Tällä menettelytavalla varmistetaan siitä, että ainaakaan muutostyöt eivät tule olemaan käyttöönoton esteenä.

Erityinen palotarkastus on, mikäli tarkastusta ei suoriteta rakennusvalvontaviranomaisen tarkastuksen yhteydessä (osittainen loppukatselmus), varattava riittävän ajoissa ennen aiottua tarkastusajankohtaa. Tarvittaessa ajan voi peruuttaa tai siirtää, mikäli projekti viivästyy. Yhteystiedot löytyvät pelastuslaitoksen internet-sivuilta www.pohjanmaanpelastuslaitos.fi. Tarkastuksessa on oltava paikalla vastaava työnjohtaja ja hänen tarpeelliseksi katsomansa muut henkilöt.

Ennen erityistä palotarkastusta tulee seuraavien asioiden olla kunnossa:

Yleistä

- Rakennuslupan mukaiset toimenpiteet on suoritettu.
- Koko kiinteistö rakennuksineen ja piha-alueineen on käyttäjille turvallinen.
- Riittävän suuret ja helposti havaittavat (mielellään valaistut) osoitenumerot on asennettu näkyvälle paikalle kunnan/kaupungin rakennusjärjestyksen mukaisesti. Mahdolliset opastaulut on asennettu paikoilleen.

Pelastustiet

- Pelastusajoneuvojen reitit (pelastustiet) ovat valmiit ja käyttökunnossa, tarvittaessa on suoritettu koeajo (esim. ahdas nosto- tai kääntöpaikka).
- Rakennuslupakuviin merkityt viralliset pelastustiet ja nostopaikat on mitoitettu oikein, opastettu liikennemerkein sekä lisäksi kuvattu mahdollisessa kiinteistön opastaulussa annettujen ohjeiden mukaisesti.
- Virallisen pelastustien omaavien kohteiden porrashuoneisiin (asuinrakennukset) on asennettu laminoituneet pelastustiepiirroksiset.

Rakenteet

- Tyyppihyväksytyistä palotekniikkaan liittyvistä rakennusosista on esitettävä valmistajan tyyppihyväksyntädokumentit.
- Määräyksistä ja tyyppihyväksynnöistä *poikkeavista* pintamateriaaleista, palo-ovista ja paloikkunoista karmeineen, palonsuojauksista yms. on olemassa tarvittavat todistukset ja viranomaishyväksynät.
- Palo-osastoivat rakenteet on tehty suunnitelmien mukaisesti ja läpiviennit on tiivistetty asianmukaisesti, ko. rakenteeseen soveltuvalla tavalla.
- Palo-ovet ja – luukut ovat itsestään sulkeutuvia ja salpautuvia, automaattiset palo-ovet ovat toimintakuntoiset.
- IV-kanavat on paloeristetty ja palonrajoittimet on asennettu säädösten, rakennusvalvontaviranomaiselle toimitetun suunnitelman ja IV-suunnitelman mukaisesti.
- IV-hätäseis – painike on asennettu ja merkitty.

30.7.2013

Uloskäytävät

- Uloskäytävät täyttävät rakennusluvan mukaiset vaatimukset mm. pintakerrosten, leveyden ja korkeuden osalta.
- Uloskäytävien ja kulkureiteillä olevien ovien lukitus on toteutettu siten, että kulku avaimetta on mahdollista (Huom! myös sähkökatkoksen aikana). Lukituksen suhteen erityisjärjestelyjä vaativissa kohteissa lukitus suunnitelma on hyväksytty pelastusviranomaisella.
- Varatiekkunat on oltava varustettu kiintein avauspainikkein.
- Uloskäytävät ovat kulkukelpoisia, niissä ei säilytetä tavaraa ja ne ovat opastettuja ulos asti.
- Suurien myymälätilojen sisäiset kulkureitit on selkeästi merkitty.
- Rakennusluvassa vaadittu uloskäytävän ylipaineistuslaitteisto on asennettu suunnitelmien mukaisesti ja laitteiston toimintakunto sekä varavoima on testattu. Laitteistosta on laadittu käyttöönottopöytäkirja sekä huolto- ja kunnossapito-ohjelma.

Poistumisreitivalaistus

- Poistumisreitivalaistusjärjestelmä on toimintakuntoinen ja täyttää sille asetetut säädösvaatimukset.
- Järjestelmän testauksesta on laadittu asennuksesta vastaavan työnjohtajan päiväämä ja allekirjoittama käyttöönottotarkastuspöytäkirja.
- Keskukselta löytyy esitetyt testauspäiväkirja ja järjestelmälle on laadittu huolto- ja kunnossapito-ohjelma.

Automaattinen paloilmoitin

- Automaattisen paloilmoittimen toteutus pöytäkirja on laadittu ja hyväksytty pelastusviranomaisella.
- Hätäkeskussopimus ja ilmoituksensiirtosopimus on tehty.
- Automaattiselle paloilmoitinlaitteistolle on laadittu asennustodistus asennusliikkeen toimesta ja laitteistolle on suoritettu käyttöönottotarkastus tarkastuslaitoksen toimesta. Käyttöönottotarkastuspöytäkirjassa mainitut puutteet on korjattu ja korjaustöiden suorittamisesta on laadittu asennustöistä vastaavan työnjohtajan allekirjoittama pöytäkirja.
- Kohteista, joissa automaattisella paloilmoittimella ohjataan useita eri järjestelmiä (esim. savunpoisto, kuulutus, ylipaineistus, palo-ovet tms.) tulee esittää pöytäkirja, jossa todetaan ohjausten toimivuus.
- Automaattiselle paloilmoittimelle on laadittu huolto- ja kunnossapito-ohjelma.
- Automaattisen paloilmoitinlaitteiston tulevat käyttäjät on nimetty ja koulutettu.
- Käyttölaitteelle johtava reitti (ulko-ovi) on opastettu kyltillä "PALOILMOITIN".
- Palokunnan avainsäilön (putkilukon) pesä on asennettu paikoilleen ja putkilukkoon tulevat kiinteistön avaimet ovat valmiina. Suositeltava putkilukon korkeus on 2-3 m.

Automaattinen sammutuslaitteisto

- Automaattiselle sammutuslaitteistolle on laadittu asennustodistus asennusliikkeen toimesta ja laitteistolle on suoritettu käyttöönottotarkastus tarkastuslaitoksen toimesta. Tarkastuksessa havaitut puutteet on korjattu ja korjaustöiden suorittamisesta on laadittu asennustöistä vastaavan työnjohtajan allekirjoittama pöytäkirja.
- Laitteistolle on laadittu huolto- ja kunnossapito-ohjelma ja laitteiston tulevat käyttäjät on nimetty ja koulutettu.
- Reitti sprinklerikeskukselle on opastettu kyltillä "SPRINKLERIKESKUS".
- Suojausaluekaaviot ovat selkeät ja löytyvät keskukselta.
- Pelastuslaitoksen syöttöliittimet on merkitty ja lukittu tarkoituksenmukaisesti.

Savunpoistolaitteisto

- Kiinteistön savunpoistolaitteet ja mahdolliset ylipaineistuslaitteet ovat toimintakuntoiset ja toteutettu pelastusviranomaisella hyväksytyn suunnitelman mukaisesti.
- Osastoidun porrashuoneen savunpoistoluukku tai – ikkuna on avattavissa rakennuksen sisääntulotasolta.
- Savunpoiston laukaisupisteet tai laukaisukeskus on varustettu tarvittavilla opastekilvillä. Ulkoa avattavat savunpoisto- ja korvausilmaluukut on merkitty selkeästi.
- Laminoidut savunpoistokaaviot sekä pelastuslaitoksen laukaisuohjeet on laadittu ja asennettu paikoilleen.

30.7.2013

- Savunpoistolaitteiston virransaanti sähkökatkostilanteessa on varmistettu.
- Koneellisista savunpoistopuhaltimista on suoritettu virtausmittaus imupisteestä, mittauksesta on laadittu pöytäkirja, josta ilmenee toteutuma suhteessa suunnitelmaan.
- Laitteistolle on suoritettu koelaukaisu ja varavoimajärjestelmä on testattu. Testauksista on laadittu sp-laitteiston asennuksesta vastaavan työnjohtajan allekirjoittama käyttöönottotarkastuspöytäkirja.
- Laitteistolle on laadittu huolto- ja kunnossapito-ohjelma.
- Laajan savunpoistolaitteiston viranomaistarkastus on tehty.

Palvaroitinjärjestelmä, palvaroitimet

- Palvaroitinjärjestelmästä on laadittu asennustodistus, käyttöönottopöytäkirja, käyttöohjeet, suojausaluekartta sekä huolto- ja kunnossapito-ohjelma.
- Asuintiloihin on asennettu sähköverkkoon kytketty palvaroitin jokaiseen asuinkerrokseen, vähintään tiheydellä 1kpl/60m²
- Palvaroitimet on sijoitettu valmistajan ohjeiden mukaisesti.
- Palvaroitimien vaatimustenmukainen asennus kirjataan sähköasennusten käyttöönottotarkastuspöytäkirjaan tai laaditaan siitä erillinen asennustodistus

Alkusammutuskalusto

- Alkusammutusvälineistöä on riittävästi, ne ovat paikallaan ja selkeästi opastettuja.
- Liesien läheisyydet on varustettu sammutuspeitteellä.
- Pikapalopostien toimintakunto on varmistettu ja asennusventtiilien mahdolliset kahvat on poistettu.
- Mahdollinen vakituinen tulityöpaikka on varustettu vaadittavalla alkusammutuskalustolla.

Väestönsuoja

- Väestönsuoja on toteutettu viranomaisilla hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti.
- Väestönsuojan puhelinyhteys on tilattu ajoissa (Huom! operaattorien toimitusaika) ja puhelinumero on merkitty pistokerasian kanteen. Vaihtoehtoisesti tilaan on toteutettu GSM-sisätilapeitto. Antennin toimivuus on testattu.
- Väestönsuojan laitteet ja varusteet ovat paikallaan ja asennettuina. Väestönsuojan opastetarrat on kiinnitetty.
- Väestönsuojan tiiveys- ja toimintakoe on suoritettu pelastusviranomaisen toimesta. Tiiveyskokeesta ja käyttöönottotarkastuksesta on laadittu asianmukaiset pöytäkirjat.

Lämmitysjärjestelmät

- Öljylämmityslaitteistosta löytyy Tukesin valtuuttaman öljypoltinasennusliikkeen asennustodistus. Pelastusviranomaisen on katsastettava öljylämmityslaitteisto, jonka säiliön tai säiliöiden tilavuus on alle 200m³, kolmen kuukauden kuluessa laitteiston valmistumisesta ja käyttöönotosta.
- Uudet maahan upotettavat säiliöt on tarkastettu pelastusviranomaisen toimesta ennen täyttöä.
- Kiinteää polttoainetta käyttävät tulisijat, lämmityskattilat ja niihin liittyvät syöttöjärjestelmät on asennettu valmistajien ohjeiden mukaisesti, ja niiden polttoainevarastot sekä turvajärjestelyt ovat asianmukaiset.
- Tulisijat sekä savupiiput ovat rakennusluvan mukaiset ja ne on asennettu suojaetäisyydet huomioiden. Savupiippujen valinnassa on huomioitu tulisijavalmistajan ilmoittamat savukaasujen lämpötilat.
- Savuhormien rakenteiden läpiviennit on tehty valmistajan ohjeiden mukaan.

Muut

- Kiinteistölle on laadittu käyttötarkoituksen mukaisesti pelastuslain edellyttämä pelastussuunnitelma. Suunnitelman tulee olla valmis ainakin keskeisten henkilöturvallisuuteen liittyvien kohtien osalta ennen käyttöönottoa. Valmis pelastussuunnitelma on toimitettava pelastusviranomaiselle viimeistään kolmen kuukauden kuluessa käyttöönotosta. Henkilöturvallisuudeltaan vaativassa kohteessa pelastussuunnitelman on oltava kokonaisuudessaan valmis ennen rakennuksen käyttöönottoa.
- Veden, kaasun ja sähkön pääsulut on opastettu opaskilvin. Kaikkiin teknisten tilojen oviin on merkitty huonetilan sisältöä osoittava teksti. Mikäli tuotanto- ja varastotiloissa säilytetään kaasupulloja, on ulko-oveen kiinnitetty kilpi "Kaasupullot".
- Kokoontumistilojen suurinta sallittua henkilömäärää osoittava, rakennusvalvontaviranomaisen hyväksymä ilmoitus on kiinnitettynä kokoontumishuoneiden seinälle.

30.7.2013

- Kerrostalojen porrastasot on numeroitu porrashuoneen seinälle jokaiseen kerrokseen.
- Majoitustilojen (hotellit, majatalot tms.) majoitushuoneiden oviin on kiinnitetty jälkiheijastava opaskartta, josta selviää lähimmät poistumis- ja varatiet, sekä alkusammutuskaluston sijainti. Vastaavaa opaskarttaa suositellaan myös suurempiin julkisiin rakennuksiin, kuten koulurakennuksiin, sairaaloihin, virastotaloihin sekä muihin vastaaviin rakennuksiin tarpeen mukaan.
- Sisusteet (matot, verhot, huonekalut, vuodevaatteet) ovat syttyvyysluokaltaan käyttötarkoitukseen soveltuvia.
- Tuotanto- ja varastotilojen pikapalopostien edustat on merkitty lattiaan esim. keltaisella raidoituksella (maalaus tai teippaus). Sähkökeskukset ja liukupalo-ovet on suojattu riittävän vahvoilla törmäysteillä.
- Pelastustoimintaa varten vaaditut sammutusvesiasemat ja palopostit on testattu. Pelastuslaitokselle tarkoitetut kuivanousujohdot ja virransyöttölaitteet ovat asennettuina ja varustettu tarpeellisin opaskilvin sekä testattu.
- Mikäli kiinteistöllä tullaan käsittelemään tai varastoimaan luokiteltuja vaarallisia kemikaaleja, pelastusviranomaiselle tai Tukesille (määristä riippuen) on toimitettu kemikaali-ilmoitus hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista.
- Palavien nesteiden ja muiden luokiteltujen kemikaalien varastot on varustettu riittävällä ilmanvaihdolla, merkitty tarvittavilla varoitusmerkinnöillä ja mahdolliset kemikaalivuototilanteet on huomioitu (esim. valuma-altaat ja/tai huonetilan kynnykset ovat paikoillaan). Lattiakaivot ja viemärointi on toteutettu siten, että kemikaalit eivät pääse vuoto- tai tulipalotilanteessa leviämään.
- Räjähdyssuorallisiin tiloihin on laadittu ATEX-räjähdyssuojasasiakirja, jonka mukaiset toimenpiteet on tehty ja toimivuus testattu. Asiakirja on nähtävillä erityisellä palotarkastuksella.
- Jätevesi- ja sadeviemärointi sekä pihan kaadot on toteutettu pohjavesialueella siten, että mahdolliset kemikaalivuodot ja sammutusvedet ovat hallittavissa.
- Mahdollinen kiinteistön varavoimakone on testattu ja koneelle on laadittu huolto- ja kunnossapito-ohjelma.
- Mikäli rakennettavaan kohteeseen on viranomaisten toimesta edellytetty VIRVE-viranomaisverkon sisätilapeittoa, kohteessa tulee olla tehtynä Suomen Erillisverkot Oy:n lopputarkastus, jossa VIRVE-sisäverkko on hyväksytty käyttöön.

Osittainen käyttöönotto ja korjausrakentaminen

Mikäli rakennus aiotaan jostain syystä ottaa käyttöön vaiheittain tai rakennusta remontoidaan siten, että osa rakennuksesta on samanaikaisesti normaalissa käytössä, tulee seuraavat asiat yllä mainittujen asioiden lisäksi olla ehdottomasti kunnossa ennen osittaista käyttöönottoa tai remontin aloittamista:

- Käyttöönotettava/käyttöönjäävä rakennusosa on erotettava työmaaosasta rakennusvalvonnan hyväksymällä tavalla (palo-osastointi).
- Kiinteistön automaattisen paloilmoitinjärjestelmän sekä automaattisen sammutuslaitteiston osalta on tehty suunnitelma remontin ajaksi. Suunnitelma on hyväksytty etukäteen rakennusvalvonta- ja pelastusviranomaisella.
- Poikkeavat poistumisjärjestelyt ovat asianmukaiset ja väliaikaiset poistumisreitit on opastettu. Poistumisjärjestelyjen suunnitelma on hyväksytty etukäteen rakennusvalvonta- sekä pelastusviranomaisilla.

Lisätiedot

Lisätiedot palotarkastuksesta saat pelastuslaitoksen toiminta-alueiden palotarkastajilta. Palotarkastajien yhteystiedot löytyvät esimerkiksi Pohjanmaan pelastuslaitoksen internetsivuilta.

Jörgen Lang
johtava palotarkastaja

Thomas Nyqvist
palotarkastusinsinööri